

denne rene, blotte og bare teoretiske Mulighed for et Forlig mellem Venstre og Højre er udelukket. Man indvender: Ja, men Socialdemokrater og Radikale kan dog danne Flertal i Folketinget; det er rigtigt, men den Sag, Valget gjaldt, gav ikke Radikale og Socialdemokrater Flertallet her i Salen, nej, den gav Socialdemokrater, Radikale og Venstre et stærkt forøget Flertal; Radikale og Socialdemokrater danner naturligvis Flertal for Grundlovsforslaget, naar de staar sammen, men de staar jo ikke sammen for Grundlovsforslaget alene; naar vi staar sammen for Grundlovsforslaget, staar vi ogsaa sammen med Venstre. Det var Resultatet den 20. Maj. Venstre var før Valget et Mindretal her i Salen, Venstre er efter Valget et Mindretal, men efter som før Valget er Venstre det største Mindretal og derfor ogsaa i Stand til at være det førende Parti i den Sag, som Valgdagen gjaldt.

De Ord, jeg allerhelst kunde ønske lagt til Grund for de Forhandlinger, vi i Dag skal føre, om, hvorledes Valgdagens Villie bedst føres ud i Livet, er nogle Ord, som den højtærede Indenrigsminister udtalte ved en Grundlovsfest i Vemmingdal-Kredsen. De lyder saaledes: „Ministeriet vilde indgive sin Demission for at stille de 107 i Folketinget saa frit som muligt i Overvejelsen af, under hvilke Omstændigheder Sagen hurtigst og lettest kunde ventes gennemført. I samme Grad som det lykkes de 107 i Folketinget at se paa Sagen og ikke paa Partiinteresser eller Personer, i samme Grad vil man hurtigt naa Maalet.“ Det er til en saadan Drøftelse af, hvordan vi 107 Folketingsmænd, der den 20. Maj blev valgt til at føre Grundlovssagen igennem, bedst og hurtigst kan gøre dette, vi Socialdemokrater har indbudt ved det stillede Forslag til Beslutning. Da Initiativet ikke blev taget fra anden Side, fandt vi, det var vor Pligt at stille et saadant Forslag, og vi maatte deri mene os i Overensstemmelse med Ministeriets Hensigt, da det Andendagen efter Valget offentlig meddelte, at det havde besluttet at indkalde Rigsdagen til en overordentlig Samling til Klaring af den politiske Situation. Her vilde jeg da ønske, at alle vi 107, der er valgte paa den samme Sag med samme Ret og samme Pligt til at gennemføre den, maatte være i Stand til aabent, ganske uforbeholdent og fuldkommen loyalt at forhandle om, hvordan vi bedst, sikrest og hurtigst fører denne store Sag igennem. Det maa jo være overordentlig let ved

denne Lejlighed at holde alle personlige Aspirationer, al Ærgerrighed og Jalousi, alt af den Art ude og sætte Sagen over Personinteresserne, som Indenrigsministeren sagde. Dansk Parlamentarisme er i Øjeblikket i den ejendommelige Situation, at medens Parlamentarismens Modstandere ellers overalt forsikrer, at Parlamentarismen udarter i vildt Slagsmaal om, hvem der kan blive Minister, er dansk Parlamentarisme i dette Øjeblik nærmest blevet til en Kamp om, hvem der ikke skal være Minister, des lettere maa det derfor være at holde alle personlige Aspirationer og Interesser ude. Men ogsaa de snævre Partiinteresser, forekommer det mig, maatte let kunne skubes til Side for Sagen. Det drejer sig i dette Øjeblik ikke blot om, hvorledes vi bedst, hurtigst og sikrest fører en ny demokratisk Grundlov igennem, men det kan ogsaa komme til at dreje sig om at hævde den Parlamentarisme, som det var Venstres historiske Fortjeneste og betydelige historiske Fortjeneste at gennemføre i 1901. Efter 12 Aars Forløb staar vi i Virkeligheden i dette Øjeblik i en kritisk Situation, hvor Ministerkrisen under visse Forhold kunde udvikle sig til en Parlamentskrise. Naar jeg lige undtager det ganske kortvarige radikale Eksperiment i 1909—10, der maatte og skulde medføre hurtigt Valg, hvorved det skulde vise sig, om Ministeriet kunde faa et Grundlag — det viste sig jo ikke at blive Tilfældet, Tiden var ikke moden dertil —, bortset fra dette halve Aar, har vi kun haft Parlamentarisme her i Landet under Styre af eet Parti, nemlig Venstre. Nu synes dette Parti ligefrem bevidst at ville skyde Magten, Regeringsansvaret, over paa andre Hænder, men vi er da i Virkeligheden i dette Øjeblik i en Stilling, hvor vi skal være vel paa Parlamentarismen, at vi ikke under det Arbejde, der bliver forvirret, fordi man fra en vis Side gør det forvirret, ellers er det saa klart — under Arbejdet paa den nye Grundlov —, gaar hen og sætter noget over Styr, som allerede er vundet under den gamle Grundlov. Der lyder i disse Dage reaktionære Ravneskrig baade herfra og derfra. Der lyder Raab om Kongens personlige Indgriben. Det, vi foreslaar her ... jeg hører en Røst sige, at det er Socialdemokraterne, der foreslaar noget saadant, ... nej, dette vort Forslag er en Anmodning til Kongen om at udøve sin konstitutionelle Ret og Pligt i Overensstemmelse med den Anskuelse, som ved Forhandlingens Slutning maatte vise sig at være den raadende her i Tinget. Men der